

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII.
Štev. 272

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
POSLOVALNICA CELJE Prešernova 3. tel. 280
POSTNI ČERKOVNI RACUN 11.409

Maribor, ponedeljek 27. novembra 1939

NAROCNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Nov sovjetsko-finski incident

Sovjeti poročajo, da so Finci izzvali na meji spopad, pri katerem so se posluževali celo topništva — Finci izjavljajo, da z njihove strani ni bilo sploh nobenega incidenta — Silno ostra kampanja sovjetskega tiska proti Finski

Topovski streli na finsko-sovjetski meji

LONDON, 27. nov. Reuter. Po poročilih iz Moskve, ki so pa pomanjkljiva, se je dogodil na sovjetsko-finski meji nevaren incident, pri katerem se je razvilo celo streljanje s topovi. Po sovjetskih vesteh so incident izzvali Finci, ki so pričeli streljati s topovi na sovjetsko ozemlje. Vse ostale podrobnosti o incidentu do tega trenutka še niso znane. Sovjetska vlada je poslala finski vladi ostro protestno noto, v kateri zahteva preiskavo in zadoščenje.

Finci izjavljajo, da niso streljali

HELSINKI, 27. nov. Finska uradna agencija je objavila sinoči v zvezi s finsko-sovjetskim obmejnimi incidentom sle-

ELLIAS ERKKO

strstva: Po izvršeni preiskavi je bilo v zvezi s sovjetsko protestno noto glede obmejnega incidenta ugotovljeno, da ni bil oddan s finske strani niti en sam topovski strel. Poročilo pravi dalje, da je dosti bolj verjetno, da se je pričelo streljanje s sovjetske strani, ker je znano, da se sovjetske čete, ki so zbrane vzdolž finske meje, vadijo v streljanju na postavljene cilje.

HELSINKI, 27. nov. Havas. Finski politični krogi ne kažejo nobenega vznemirjenja zaradi obmejnega incidenta, o katerem poročajo s sovjetske strani, katerega pa s finske strani — kakor je znano — zanikujejo. Finska, pravijo v Helsinkih, nima koncentriranih svojih čet na sovjetski meji. Izgleda, da bo Finska pokazala najboljšo voljo za anketo, ako se bo uvedla z namenom, da se zadeva objektivno preišče.

Sovjeti incidenta ne bodo napihovali?

LONDON, 27. nov. Reuter. Moskovski radio je objavil sledečo vest: Finski poslanik je po prejemu sovjetske protestne note izjavil, da mora stopiti najprej v zvezo s svojo vlado in bo šele potem lahko odgovoril na sovjetsko noto. V protestni noti, ki jo je sovjetska vlada

naslovila na finsko, se pravi, da Sovjetska unija ne želi napihovati tega incidenta preko mere, ker so ga zakrivila finske čete gotovo zaradi slabega nadzorstva častnikov, zahteva pa, da se taki nemili dogodki več ne ponove.

Moskva terja odstop finske vlade

MOSKVA, 27. nov. Reuter. Sovjetski listi znova silno ostro napadajo Finsko, posebno njeno sedanjo vlado in pravijo, da Sovjetska unija ne bo obnovila pogajanj s Finsko, dokler bo ostala sedanja vlada ali dokler ni bil tudi v eventualni novi vladi zastopan le še en sam minister sedanje. Sovjetska unija se ne na-

merava odreči niti eni svoji zahtevi glede pomorskih in letalskih oporišč na Finskem, ne pove pa, katera oporišča naj bi to bila. Dalje prerokuje sovjetski tisk Finski usodo Poljske. Posebno ostro pa napada ministrskega predsednika Kulundra, katerega zmerja s klovnom in lumpom.

Italijanski glas o napačnih špekulacijah

„Relazioni Internazionali“ naglašajo, da nemškega naroda ni mogoče oddvojiti od Hitlerja, a tudi Francije ne od Anglije — Francoski cilj je popolno razkosanje in uničenje Nemčije

MILANO, 27. nov. „Relazioni Internazionali“, ki je tolmač mnenja italijanskega zunanjega ministrstva, objavljajo zanimiv članek o sedanji evropski vojni, v katerem pravijo, da so se Angleži zelo motili, ako so mislili, da bodo s svojo propagando mogli oddvojiti nemški narod od Hitlerja in sedanjega režima. Nemški narod ve, da se v tej vojni ne odločuje samo usoda režima, ampak tudi usoda vse države in vsega naroda in da ni bil mir, ki bi ga zahodni veselili diktilali Nemčiji v primeru zmage, dosti strašnejši od versailleskega. Prav tako se pa tudi Nemci silovito varajo, ako mislijo, da se jim bo posrečilo oddvojiti Francijo od Anglije. Francija sovraži Nemce še dosti bolj kakor Anglija, in njen edini glavni cilj v tej vojni je razkosanje in razkosanje sedanje Nemčije ter

s tem uničenje ne samo Hitlerjevega, ampak tudi Bismarckovega dela. Francija nikoli ne bo odpustila Nemčiji zasedbo Avstrije ter uničenje CSR in Poljske, kakor tudi ne neprestano ogražanje njenega miru in varnosti. Po sedanji vojni se bo skušala za vselej osvoboditi te ni se bo skušala za vselej osvoboditi sedanje nemške državne skupnosti. Francozi in Angleži se sedaj zanašajo, da bodo mogli dobiti vojno s čakanjem v utrjenih pozicijah, toda to je odvisno tudi od nemškega vrhovnega poveljstva, ki se prav tako pripravlja na dolgo vojno in si skuša zagotoviti za to potrebna sredstva na evropskem vzhodu in severu. Ako Nemci preidejo v ofenzivo, bi mogel nastati enak položaj, kakor je bil v svetovni vojni ob priliki nemških napadov na Verdun in francoske obrambe

Obojestranski poleti sovražnih letal

BERLIN, 27. nov. DNB. Nemška letalska eskadrilja je v soboto napadla skupino angleških bojnih ladij na Severnem morju. Opazovalci v letalih so nedvomno ugotovili, da so bile zadete od nemških bomb štiri angleške bojne ladje. Kljub zelo ostremu obstreljevanju so se naša letala vsa vrnila v svoja izhodišča.

LONDON, 27. nov. Reuter. Mornariško ministrstvo poroča, da so v soboto popoldne izvršili nemški bombniki dva zaporedna napada na skupino angleških bojnih ladij na Severnem morju. Sovražna letala so vrgla mnogo bomb, a niso z nobeno zadela naših bojnih enot.

LONDON, 27. nov. Reuter. Letalsko ministrstvo javlja, da so angleška letala izvršila v soboto uspešen polet nad severnozahodnimi nemškimi deželami. Med drugim so letela tudi nad Wilhelmshafenom in otokom Helgolandom, kjer je nemško oporišče za podmornice, ki po-

lagajo magnetične mine. Naša letala so se kljub ostremu nemškemu obstreljevanju spustila zelo nizko in fotografirala vse objekte v Wilhelmshafnu. Prav tako se je končal z uspehom tudi polet nad Helgolandom.

BERLIN, 27. nov. DNB. V soboto je skupina angleških letal skušala preleteti Wilhelmshafen in Helgoland. Naše protiletalsko topništvo jih je takoj preganilo.

BERLIN, 27. nov. DNB. Nemško vrhovno poveljstvo javlja: Na zahodnem bojišču zelo slaba artilerijska aktivnost. Nemška letala so večer napadla angleške pomorske baze v Severnem morju. Neka vojna ladja tipa „Aurora“ je bila poškodovana. V teku večeršnjega dne so angleška letala poizkušala izvidniške polete nad severnozahodnim delom Nemčije, obalna artilerija pa jih je prisilila, da so se umaknili. Ni bilo ne ljudskih ne materialnih žrtev.

Chamberlainov govor po radiu

LONDON, 24. nov. V sinočnjem govoru je angleški ministrski predsednik Chamberlain med drugim ostro obsojal metode, ki se jih poslužuje Nemčija v pomorski vojni. Obžaloval je, da se je morala Anglija zaradi tega zateči k ukrepom, ki hudo prizadevajo tudi nevtralne države, poudarjal pa, da je glavni vojni cilj Anglije upostavitve demokratične Evrope, kjer ne bo mesta za nasilje, in končno zagotovil, da bo Anglija storila vse potrebno za obnovo svobodnega življenja v državah, ki so bile žrtve nemških napadov.

LONDON, 27. nov. Reuter. Glede na Chamberlainov govor, ki je v pogledu nove Evrope postavil jasna načela angleške vlade, izjavljajo v političnih krogih, da je Nemčiji postavljen določen okvir, v katerega mejah se mora obnoviti red in mir v Evropi. Ni treba še posebej naglašati, da morajo tako Čehi kakor Poljaki dobiti nazaj svojo narodnostno samoodločbo, odnosno pravico do življenja v lastni državi. Že dosedanje

okolščine dokazujejo, da bi trajno sedanje stanje ne moglo obstajati, ker so komaj osvobojeni narodi razpadle monarhije okusili svobodo in jo znajo tudi ceniti. Angleško-francoski krogi so prepričani, da bo tudi Italija spoznala, da so meje trenutnega zemljevida Evrope nemožne ter je zato treba najti izhoda, da se krivice zadnjih mesecev popravijo. Veliko zanimanje vlada že sedaj za sklepe, ki jih bo sprejel veliki fašistični svet na svojem zasedanju 7. decembra zvečer.

LONDON, 27. nov. Reuter. Londonski tisk naglašajo, da je Chamberlain v svojem govoru točno opredelil cilje angleške politike v miru in vojni. Posebno važno je ono mesto v govoru angleškega premierja, kjer je orisal podobo nove Evrope, kakor si jo zamišljajo angleški odločujoči krogi.

WASHINGTON, 27. nov. Havas. Chamberlainov sinočnji govor, ki so ga prenašale vse glavne ameriške radijske postaje, je napravil v tukajšnjih krogih najboljši vtis. Mirovni pogledi Chamberlaina so v popolnem soglasju s predlogi Roosevelta in ameriškega zunanjega ministra Cordella Hulla. Odločilni krogi naglašajo, da je Chamberlain točno obrazložil vprašanje vojnih ciljev Velike Britanije ter pripomogel k jasnosti v tem vprašanju posebno s tem, da je postavil razliko med vojnimi cilji in nameni, ki jih ima Velika Britanija v miru. Ameriški uradni krogi naglašajo, da kot nevtralna država ne morejo komentirati vojnih ciljev Velike Britanije, toda mirovni cilji zaveznikov so naleteli v USA povsod na splošno odobravanje.

Japonci zahtevajo demilitarizacijo Vladivostoka

TOKIO, 27. novembra. Tu se ne zanika možnost, da bi se po uspehih trgovinskih pričela tudi politična pogajanja med sovjetsko Rusijo in Japonsko. Vendar je prav malo upanja da bi uspela, ker se navaja, da bi Japonska zahtevala za sklenitev nenapadalnega pakta s Sovjetsko unijo demilitarizacijo Vladivostoka in zmanjšanje števila sovjetskih posadk na Daljnem vzhodu.

GERMANOFILSKE ORGANIZACIJE V ANGLIJI

LONDON, 27. nov. Reuter. Člani nedavno razpuščenih, Nemcem prijaznih organizacij, se še vedno skrivaj sestajajo v Londonu. Nekateri izjavljajo, da so obnovili delovanje skupine „Poldolarski krožek“, ki se je shajala v neki privatni hiši.

Maribor, 27. nov.

Pot bane banovine Hrvatske dr. Šubašića v Dalmacijo je znova potrdila, da biva na obali Jadrana zaveden, samonikel slovanski rod. Hrvati, ki so od prvega dne, ko so njih davni predniki prišli pod vnožja Velebita in Dinarskih planin, pa skozi dolga pokolenja do naših dni ohranili narodno zavest in kleno odpornost, so pred najvišjim predstavnikom uprave banovine upravičeno manifestirali svojo voljo: Hrvati smo in tu hočemo ostati!

Malo je obal na svetu, ki bi se po svoji členovitosti, površinski izgradnji in velikem naporu prirode na kratke razdalje mogle meriti z našo Dalmacijo. Na izredno izpostavljenem primorju, kjer so bili skriti zalivi in otoki prikladno oporišče sovražnikom, se je moral hrvatski narod že od početka boriti s človekom in prirodo za prgišče zemlje. Voda je odnašala plodno prst skozi prepustna kraška tla, kamnito morje je kazalo vedno več puščobnih reber. Reke, ki so nekodaj tekale po površju, so proniknile v notranjost, kjer se še dandanes spuščajo k morju. In kar ni zmogla mačehovska narava, so vzeli večni boji z Benečani, Turki, pa tlačanstvo avstrijskim mogotcem, ki so v prebivalstvu kršnega dalmatinskega primorja cenili le — izvrstne mornarje.

Kljub vsem prirodnim in razvojnim neprilikam vobče so dalmatinski Hrvati skozi vekove dokazali svojo krvno probojnost. Ni je slovanske obale, ki bi imela čistejši, pa raso svojstveno izklesani lik kakor so naši Dalmatinci. Iz redkih latinskih naselij, ki jih je na vso moč podpirala Serenissima, so izšle s pritokom od onstran morja in podporo rajne Avstrije tujerodne celice, ki se pa kljub gospodarski in kulturni premoči niso mogle razviti v notranjosti. Na kršnem svetu je dalmatinski Hrvat živel, garal za vlasteline, trpel, se selil in dal Ameriki odlične može, se znova vračal, kljub vsemu vztrajal, se naseljeval v mestih in — zmagal. Vzpon hrvatskega dalmatinskega primorja je junaška oda hrvatske prebivalne misli in narodne tvornosti, ki zasluži od strani naše celokupne domovine splošno priznanje. Hrvatsko jadransko okno v svet je nazoren dokaz, kako je treba ustvarjati temelje narodni misli in preko nje zavladati dragocenim vezem v široki svet na valovih lastnega morja.

Šolska politika predvojne Dunaja je podpirala neslovanske elemente ob vsem jadranskem primorju, od izliva Soče do Črne gore. Ali, kljub vsemu je hrvatska Dalmacija zmagala. Statistike raznih italijanskih geografov so navajale najrazličnejše številke o prebivalstvu Dalmacije. Tako našteva geograf A. Tamaro l. 1919. 70 do 80.000 Italijanov, S. Grande (1922) 60.000, Fr. Mussoni (1923) 9473, De Micheli 7500, državna statistika v Rimu 6802 Italijana. Žnani dalmatinski javni delavec prof. dr. Ivo Rubčić je po marljivem, izčrpnem studiju došiel, da je bilo 1. junija 1929 na naši obali 4900 Italijanov, od teh jih je 3626 rojenih v Dalmaciji, ostali so po rodu iz Italije, od koder so prišli za zaslužkom v Dalmacijo in se tam udomili.

V primeri z ostalim slovanskim elementom Dalmacije, ki šteje 764.699 duš, tvorijo tedaj Italijani 0,64 odst. prebivalstva. Najmočnejše italijanske celice so v Splitu 1309 (3,51 slovanskega prebivalstva), v mestu Krku 759 (43,12), Sušaku 644 (4,86), Dubrovniku 503 (5,85), Drenovi 380 (27,53), Korčuli 137 (6,92), Trogiru 132 (4,04), Šibeniku 128 (1,60), Hvaru 89 (4,34). Drugod jih je manj kakor 80. Od 1581 mest na jadranskem primorju bivajo Italijani v 95 ali 5,97 odst. krajev.

Hrvatsko primorje in Dalmacija sta tako rekoč čisto hrvatski zemlji. Tu biva marljiv pomorski rod, katerega siromašna gruda in ljudje terjajo od nove uprave Hrvatske, da jim pomaga v boljše življenje. Agrarna reforma severne Dalmacije je že davno pereče vprašanje tamošnjega prebivalstva, kršno zaledje dalmatinske Zagore in Hercegovine čaka na melioracijo več mesecev poplavljenih kraških polj. Pasivna Dalmacija premore tudi v najboljših letinah živeža komaj za pet mesecev. Pospeševanje modernega ribolova, propaganda ribjega konsuma in praktični dovoz v zaledje,

Neprestano nove žrtve nemških min

V zadnjih dveh dneh se je potopila zopet cela vrsta zavezniških in nevtralnih ladij, med njimi tudi poljski parnik „Pilsudski“

LONDON, 27. nov. Reuter. V zadnjih dveh dneh je bilo po nemških minah znova potopljenih več zavezniških in nevtralnih ladij. Angleška tovarna ladja »Sussex« z nad 10.000 tonami se kljub eksploziji ni potopila, ampak so jo srečno zavlekli v ladjedelnico, kjer bo popravljena. Ob severni angleški obali se je potopila mala 1200-tonska ladja »Hookwood«. Pogrešajo samo 2 mornarja. Prav tako se je potopil tudi švedski parnik »Gustav Reuter«. Ubita sta bila le dva člana posadke. Dalje se je potopil parnik »Rawalpindi«, na katerem je bilo 300 častnikov in moč posadke, a žrtev min sta postala končno še poljski parnik »Pilsudski« in angleška ribiška ladja »William Hamfis«.

LONDON, 27. nov. Reuter. Blizu angleške obale je naletel na nemško mino švedski parnik »Gustav Reuter«. Ladja je močno poškodovana. Ob 4. zjutraj je posadka klicala na pomoč. V nadaljnjem poročilu javlja dopisnik iz Amsterdama, da so rešili 19 moč posadke, deset jih pogrešajo. Po drugih vesteh so parnik zavlekli v neko pristanišče, kjer ga bodo popravili.

LONDON, 27. nov. Reuter. Računajo, da se je ob potopitvi poljske ladje »Pilsudski« utopilo 40 oseb. Neki angleški rušilec je izkrcal na severnovzhodni obali Škotske 67 Poljakov in 9 Angležev. Kapitan ladje, vodja kuhinje in njegov

pomočnik, ki so odklonili rešitev, so se utopili. »Pilsudski« je bil izdelan v Italiji l. 1935. Bil je last družbe Gdinja—Amerika Siping Line Limited. Prostora je imel za 770 ljudi. Iz New Yorka je odplul še pred napovedjo vojne. Blizu angleške obale sta ga počakali dve torpedovki in odpremili v angleško luko. Poslej je bil v službi angleške mornarice.

LONDON, 27. nov. Reuter. Po naknadnih obvestilih je s potopljene poljske ladje rešil neki angleški rušilec 103 osebe in jih izkrcal na severnovzhodni obali Anglije. Neka angleška ribiška ladja je rešila 68 potnikov, a mnogo jih je bilo ob eksploziji teže ranjenih. Potniki pripovedujejo o strahoviti detonaciji, ki je stresla ladjo. Dve minuti kasneje je druga eksplozija popolnoma razdejala ladjo. Kapitan Stankiewicz je s poveljniškega mostu takoj izdal ukaz, spustiti reševalne čolne. Ko so bili čolni že polni, so pozvali kapitana, naj se reši. Poveljnik je to odklonil in vztrajal na mostu, dokler ga ni zagnilo morje. Junaška smrt kapitana je globoko pretresla vse brodolomce, ki so bili priča potopitve parnika. Neki kuhar je šele po drugi eksploziji skočil iz postelje, pohitel na prazen krov in videč, da valovi že goltajo ladjo, skočil v majhen čoln, ki je še ostal in se po dolgem tavanju po morju rešil na obalo.

Bottaijev obisk v Bolgariji

SOFIJA, 27. nov. Stefani. Italijanski prosvetni minister Bottai je ob priliki polaganja venca na grob bolgarskega neznanega junaka govoril o spoštovanju fašistične Italije v svetovni vojni padlih Bolgarov. General Mikov se je zahvalil, rekoč, da čuti bolgarski narod s svojo vojsko isto do italijanskih herojev. Bottai je nato obiskal predsednika vlade

Kioseivanova, s katerim je ostal v daljšem pristrčnem pogovoru. Zvečer je priredil italijanski poslanik na čast Bottaija svečano večerjo, katere so se poleg gosta udeležili tudi Kioseivanov s soprogo, svetnik kralja Borisa Grujev s soprogo, več članov vlade, univerze in bolgarske javnosti.

Gospodarsko sodelovanje zaveznikov

PARIZ, 27. nov. Havas. Predsednik francoske vlade in angleški ministrski predsednik Chamberlain sta soglasno imenovala Jeana Moneta za predsednika francoško-angleškega koordinacijskega

komiteja. Člani odbora bodo imenovani sporedno z vprašanji, ki bodo na dnevnem redu glede nabave živil in vojnega materiala.

Japonci se ne bodo vmešali v evropsko vojno

TOKIO, 27. nov. DNB. Japonski mornariški minister Jošida je novinarjem dejal, da je najvažnejša naloga vojne mornarice obramba japonskih interesov v zahodnem delu Tihega oceana. Japonska bo brez odloga nastopila proti vsakomur, ki bi se vmešaval na njenem interesnem področju. V evropsko vojno se Japonska ne bo vtikala, vendar pa brižno zasleduje razvoj mednarodnih zapletljajev. Glavni cilj Japonske je stabilizacija prilik na Daljnem vzhodu. Te izjave spravljajo japonski uradni krogi v zvezo z zadržanjem USA. Operacije na Kitajskem se ne bodo opustile, Japonska se ne bo odrekla dosedanjim uspehom v okupiranem ozemlju.

Nemci umaknili čete s holandske meje

PARIZ, 27. nov. Havas. Veliko število nemških čet so pomaknili za 25 km stran od južne holandske meje. Nemci izjavljajo, da je vzrok premikanja čet samo iskanje ugodnejših prezimovališč. Pravijo pa, da se more izvesti nova koncentracija vojske ob holandskih in belgijskih mejah v teku 24 ur.

Švedska predlaga blokadno

STOCKHOLM, 27. nov. Švedska vlada bo zaradi poostrene pomorske blokade, ki vedno bolj zavira njen promet

podpiranje mlade industrije, nasadi nekaterih južnih vrst sadja in zgodnje zelenjave ob Jadranu, predvsem pa vsestranska podpora tujskoprometnim napravam ter gradnja dobrih cest ob slikoviti obali naše riviere, nalagajo novi

banovini Hrvatski naporne, pa hvaležne dolžnosti, da kulturno, gospodarsko in socialno podpre težnje prebivalstva, na katerega je lahko ponosna vsa Jugoslavija.

-ine.

Domači zapiski

K fuziji SDS in DS

Na vprašanje, kaj je resnice o vesteh, ki so o tem krožile po listih, je senator Sava Kosanović dejal, da je pri Davidovičevih demokratih, posebno pri mlajših bila že davno tendenca, da bi se obe demokratski skupini spet združili. SDS zavzema medtem stališče KDK, zato je mnenja, da bi morali demokrati prejsprejeti te politične smernice. Za sedaj pa fuzija ni aktualna in se o tem tudi ne razpravlja.

Boj za Štrigovo in Razkrižje

»Obzor« piše: »Banska uprava v Ljubljani je prepovedala poučevanje otrok v šoli v Šafarskem izključno v slovenskem jeziku. Predstavniki naroda so poslali hrvatskemu banu dr. Šubašiću povelje, da se hrvatska protest, naj posreduje, da se hrvatska deca v Štrigovi in Razkrižju poučuje v hrvatskem jeziku. Medtem je bil pouk verouka ustavljen, cerkev v Razkrižju zaprta, ker hrvatski duhovniki nečisto pridigati v slovensčini. Prebivalstvo ogorčeno pričakuje, da se bo zagrebška banska uprava zavzela za šolsko izobrazbo hrvatskih otrok. »Slovenec« odgovarja, da je bilo vse v redu, dokler je učil slovenski katehet. Ko je pa prišel štrigovski kaplan Miklavžič, ne da bi ga oblast postavila za kateheta in je pretekel kizme, so se starši uprli in velika večina ni pustila več otrok k veronauku. Oblast je odredila, naj poučijo veronauk učitelji, dokler ne pride primeren veroučni telj, ki ga bo postavila zagrebška nadškofija, kamor Štrigova cerkveno pripada. Kaplan je nato v cerkvi javno napadel bansko upravo in oznanil, da ne bo več naševal v Razkrižju. Od 270 otrok, kolikor jih je v šafarski šoli, se jih je le kakih 30 prepisalo v štrigovsko hrvatsko šolo. Starši vseh drugih pa zahtevajo za svoje otroke slovenski pouk.«

Collegium Illyrico Hungaricum

Na najstarejši evropski univerzi v Bolonji je zagrebški kanonik Pavao Zondi 1552 ustanovil imenovani kolegij, ki ga je 1781 ukinil cesar Josip II. Zavod ima krasne freske iz hrvatske zgodovine. Zlati so Madžari izvedli akcijo, da se zavod obnovi. Zagrebško vseučilišče se je obrnilo na zunanjega ministra dr. Markovića, vse hrvatske ministre, bana dr. Šubašića in nadškofa dr. Stepinca, da naj na diplomatski način dosežejo sodelovanje Hrvatov v upravi gornjega zavoda in lastništvo, do katerega ima zagrebško vseučilišče polno pravico. Po statutih utemeljitelja Zondija je morala biti polovica studentov iz Hrvatske, polovica iz Madžarske.

Pregrada proti komunizmu

Komunistični propagandi je treba izrgati iz rok njeno najnevarnejše orodje. Zato je treba čimprej izvesti radikalne ukrepe v stvarjanju zdravih socialnih odnošajev. Ne smemo dopustiti, da se naša finančna samostojnost zavleče in sabotira. Brez nje ni politične avtonomije. Narod je treba zaposliti, dati mu poljska bremena je treba zmanjšati, priustopiti k elektrifikaciji in melioraciji novine. Uvede naj se red v delavske zborščiti kmetske posesti in v delavske zborščiti socialne institucije in principe ter odločno obračunati s korupcijo, protok cijo in privilegijih. Nič ne more ostati ravnodušen, če vidi, da stanejo neka verlika podjetja državo občutne deficite, samo da jo lahko guliho razni sinekurašiz bajeslovnimi plačami, tantjemami in provizijami. Državna lastnina ni za to, da ustvarja nenasišnim poedincem rente. Narod zahteva, da bodi izobrazbena socialna. Pa tudi duhovščina je dolžna, da prednjači z zgledi v tem pogledu. Zato je vedno mesto na strani siromašnejšega, zapostavljenega! Biti mora branilec vasi in sirot. Duhovništvo mora biti socialno in napredno tako po programu, kakor v vsakdanji praksi. Čim bo vse to doseženo, bo postavili neprehodno pregrado komunizmu na Hrvatskem!« piše sarajevski »Katolički tednik«.

Novice

Zborovanje Zveze kmetskih fantov in deklet

Ljubljana, 27. nov.

V lepo okrašeni dvorani »Miklič« v Ljubljani je bil včeraj 15. občni zbor Zveze kmetskih fantov in deklet, ki se ga je udeležilo 264 delegatov, ki so zastopali 151 Društev kmetskih fantov in deklet. Na zbor se je zbrala iz cele Slovenije organizirana kmetijska mladina, ki tudi v sedanjih težkih časih ne šteti s trudom in delom, ampak s podvojenimi silami opravlja svojo kulturno in prosvetno misijo na slovenskem podeželju. Kmetijski fantje in dekleta so včeraj s ponosom in kritično pregledali svoje dosedanje 15-letno delo ter ugotovili, da je podrobno prosvetno in izobraževalno delo rodilo za slovensko vas pomembne in bogate sadove.

Odlično obiskano zborovanje je otvoril in vodil neumorni predsednik Zveze Ivan Kronovšek, ki je uvodoma na glasovito tople pozdrave članstvu in zlasti zastopstvu organizirane češke kmetijske mladine pod vodstvom g. Herota, kar je izkazovalo med navzočimi delegati burno pritrdjevanje in aplavz. Z velikim navdušenjem je bila sprejeta pozdravna in vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II. Nato je predsednik v izčrpnem govoru prikazal ogromno delo, ki ga je organizacija opravila v preteklem poslovnem letu. Spontano se je organizacija odrekla prireditvi kakršnega koli 15-letnega jubileja, zavedajoč se, da sedaj ni čas proslav, ampak smotrnega in neumornega dela. Tudi v preteklem letu sta kmetijski fant in dekle posvetila ves svoj prosti čas za svojo izobrazbo in samovzgojo. Kljub nekaterim neugodnim okolnostim nista nikjer klonila, zakaj kmetijsko gibanje ni gibanje sklonjenih glav, ampak gibanje samozvesti, ponosa in dostojanstva kmetijskega človeka. Kakor vsako leto, tako je tudi letos organizacija na slovenskem podeželju vidno napredovala, kar podrobno pričča statistika. Pomnožile so se vrste mlade gibanja, zrasla so še nova društva in kmetijska mladina se je za velik korak naprej približala svojemu velikemu cilju: organizirati ter tesno povezati slovensko podeželje v močno enoto, ki bo izobrazila ter na visoki kulturni stopnji, zavedajoč se poslanstva, ki ga v človeški družbi vrši kmetijski človek. Delo kmetijske mladine je vsepovsod naletelo na velike simpatije, ki so se zlasti manifestirale na poletnih taborih z raznimi tekmami, na katerih se je zbiralo kmetijsko ljudstvo v ogromnem številu, ugovarjajoč na spontan način in z veliko radostjo, da je naposled v slovenskem narodu nastopila kmetijska generacija, ki je pogumno vzela na svoja ramena težko odgovornost za boljšo bodočnost kmetijskega stanu in vsega naroda. Za svoja jedrnat izvajanja je bil g. predsednik deležen navdušenega priznanja.

Obširno tajniško poročilo je poleg tajnika I. g. dr. France Hočevarja podal tajnik II. g. Ivan Nemec. Na področju zvezinega delokroga je bilo v preteklem letu 26 tekem žanjic, 23 tekem koscev, 2 tekmi oračev, 1 tekma žanjev, 1 tekma klepačev, 1 tekma ter skupaj 55 tekem iz kmetijskega dela. Skupaj je obiskalo vseh 55 prireditev okrog 80.000 ljudi. Zelo važni so bili v preteklem letu tudi organizacijski in govorilni tečaji, na katerih se je absolviralo 162 predavanj. Bilo je 6 prosvetno-organizatorijskih tečajev in dva govorilna.

Društva so izposodila v preteklem letu 13.572 knjig, in sicer 102 društvoma 2.852 knjig, povprečno na društvo 126 knjig; 30 društev je izposodilo 720 knjig, povprečno 24 knjig, skupaj torej 13.572 knjig. Društva imajo 132 knjižnic in 12 knjižništev, 126 knjig, povprečno ima društvo 92 knjig. Poleg predavanj, ki so bila absolvirana na tečajih, je bilo tekom vsega leta še 148 predavanj in govorov. Na zabavnih prireditvah, 151 kresov, 133 izvedb, 121 dramatičnih predstav in 373 debatnih večerov. Društva so imele 811 sej, 672 članskih sestankov in odposlala 15.520 dopisov. Dve društvi imata svoje domove, 119 društev pa svoje društvene lokale. V l. 1939. so imele

naša društva 143 kulturno-prosvetnih odsekov, 76 kmetijsko-sportskih, 56 kolesarskih in 12 socialno-gospodarskih odsekov. Ti odseki so imeli 140 dramatičnih pododsekov in 83 pevskih pododsekov, 26 godbenih pododsekov in 8 smučarskih pododsekov. V celotnem kmetijsko-mladinskem gibanju je organiziranih 12.800 aktivnih članov in 8000 članov naše starešinske organizacije »Kmetijske Prosvete«.

Sledila so poročila načelnikov posameznih odsekov, ki so jih podali gg. Ivan Nemec, dr. Viktor Maček, Jože Danev ter gđc. Pavla Potočnikova in Mira Tomšičeva, ki sta imeli izčrpne referate o udeleževanju deklet v gibanju ter o vlogi in izobrazbi kmetijske žene sploh. Posebno zanimiva in uvažujoča pa so bila poročila predsednikov posameznih okrožij kmetijskih fantov in deklet, ki so pokazala, kako organizacija deluje v posrednih predelih Slovenije. Ta poročila so podali predsedniki okrožij gg. Jožko Tomazič, Ivan Jožep, Ciril Vodeb, Rudi Titan, Stermečki in Bezenšek. V imenu nadzornega odbora pa je predlagal razrešnico odboru g. Stanko Tomšič. Sledila je nato obširna debata o raznih organizacijskih in prosvetnih vprašanjih, v kateri so med drugimi govorili gg. Jože Blaž, Vladimir Kreft, France Gerželi, Tine Janhar, Slavko Smole in drugi.

Zbrano kmetijsko mladino je nato nagovoril predsednik češke kmetijske mla-

dine iz Daruvarja g. Herot, ki je v svojem temperamentnem govoru poudarjal slovo, ki naj vlada med slovanskimi narodi ter zlasti apeliral na skupno sodelovanje mlade generacije. Njegova izjava je bila sprejeta s velikim odobravanjem.

Ko je bil nato sprejet minimalni delovni načrt Zveze kmetskih fantov in deklet ter posameznih društev ter nekateri organizacijski predlogi, so sledile volitve novih odborov. V glavni odbor so bili izvoljeni Ivan Kronovšek za predsednika, podpredsednika Tine Janhar in Jožko Tomazič ter odborniki Ivan Ocvirk, Franc Potočar, Ciril Vodeb, Ivan Korošec, Ivan Novačan, Rudi Titan, Pavel Bezenšek in Stanko Ilijaž. V izvršilni odbor pa Ivan Kronovšek kot predsednik, tajnik I. Ivan Nemec, tajnik II. dr. France Hočevar, blagajnik Jakob Škrabar, odborniki dr. Igor Rošina, Jože Blaž, Vladimir Kreft, dr. Viktor Maček, France Gerželi, dr. Srečko Goljar, Jože Danev, Vinko Kristan, Ernest Titan, Ferdo Godina, Pavla Potočnik, Režika Horvatiček in Mira Tomšič in v nadzorni odbor Dolje Šauer, Lojze Avsec in Stanko Tomšič.

Odlično uspešno zborovanje je nato zaključil predsednik g. Kronovšek, poudarjajoč, naj kmetijska mladina tudi v bodoče v tako složnem delu orje naprej, pogumno in vestno za visoke cilje ter za preporod slovenskega podeželja.

Velik požar na Murskem polju

V noči od sobote na nedeljo sta mirno speče ljudi v Ključarovcih in vsej bližnji ter daljni okolici zdramila gasilski rog ter plat zvona. Gorelo je v Ključarovcih pri posestniku Alojzu Kosiju. Ogenj je posestniku Kosiju uničil gospodarsko poslopje, hleve in skedenj ter veliko kopico slame. Zgoraj je vsa krma in drugi pridelki ter tudi nekaj orodja. K sreči so živino rešili. Na kraj požara so prihitali poleg domačih gasilcev tudi gasilci iz Borec, Križevcev, Lukavec ter Veržaja. Gaše-

o V Farni vasi pri Prevaljah je umrl znani gostilničar in posestnik Josip Rihl. Pokojni je bil eden glavnih stebrov na slovenskem Koroškem.

o Za cesto Ljubljana—Celje bo 29. t. m. prva ofertna licitacija za oddajo del. Stroški za obnovo odseka Ježica—Domžale so predvideni na 16.416.968 din.

o Na praznik Zedinjenja vsi na telovadno akademijo, ki jo priredi ob 7. zvečer Sokol Pragersko.

Celje

c Mesno poglavarstvo razglašča: Opozarjajo se vsi oni borci, ki so se udeležili obrambe naše severne meje v času od 29. oktobra 1918 do 5. maja 1919 in niso organizirani v društvu koroških borcev, odnosno ostalih takšnih društvih, ter reflektirajo na »Spomenico«, da najpozneje do 1. februarja 1940 napravijo zadevno vlogo na poveljstvo voj. okrožja. Podrobnosti so razvidne iz razglašča na uradni deski mestnega poglavarstva.

c Umrla je v Začretu pri Škofji vasi 79 letna posestnica Helena Ambroževa. — V javni bolnišnici je umrla 54 letna kuharica Neža Viherjeva iz Soštanja.

Pred reorganizacijo hrvatskega zadružništva?

Banovina Hrvatska ni prinesla dalekosežnih izprememb samo v političnem pogledu, temveč pomeni tudi temeljito reorganizacijo hrvatskega gospodarstva. »Hrvatski« možganski trust na področju gospodarstva je »Zavod za proučevanje kmetijskega in narodnega gospodarstva« pri Gospodarski Slogi, pri katerem sodeluje skupina hrvatskih inteligentov, ki hočejo s proučevanjem razmer pomagati kmetikemu in narodnemu gibanju pri realizaciji njegovih socialnih teženj ter nacionalizaciji gospodarskih dobrin. Poleg nekaterih drugih akcij, ki so jih prinesle nove politične razmere v hrvatsko gospodarsko življenje, izgleda, da se bo v kratkem začelo tudi z reorganizacijo hrvatskega zadružništva. Povod za tako domnevo daje pisanje hrvatskih zadružnih ter tudi političnih glasil, ki poudarjajo sedanje nezdravo stanje hrvatskega zadružništva, ki je razcepljeno na 14 raz-

nje je bilo zelo otežkočeno zaradi pomanjkanja vode in silnega mraza. Bližnji Kosijevega gospodarskega poslopja, ki je bilo krito s slamo, stoji še več drugih gospodarskih poslopij, ki bi se pri najmanjšem vetru sigurno vnela. Posestnik Kosi ima vso gospodarsko poslopje zavarovano za 24.000 din, dočim znaša škoda nad 50.000 dinarjev. Ker je pričela goreti najprej kopica s slamo, sumijo, da je bil ogenj podtaknjen.

c Iz policijske torbe. Pri kovaču Westermeyerju v Razlagovi ulici so bila ukradena štiri kolesa od voza. Policija je izsledila storilca v osebi Leopolda L. iz Celja. — Prijet je bil Ivan P. iz St. Jurija pri Celju, ki je kradel orodje in bencin pri mehaniku Ožku. — Orožništvo je na

Zbor učiteljev lëndavskega okraja

Učiteljsko društvo JUJ za okraj Dolnja Lendava bo imelo 7. dec. t. l. občni zbor. Vršil se bo ob 10. uri dopoldne v Turnišču. Na dnevnem redu je vlaganje kandidatih list, otvoritev, dopisi, predavanje, volitve, predlogi in slučajnosti. Predavanje bo imel učitelj Jurančič iz Ptuja o vprašanju »Ali vplivajo gospodarske razmere na vzgojo otroka?« Kot znano, je imelo lëndavsko učiteljsvo pred kratkim občni zbor. Na njem se je prejšnja uprava popolnoma izpremenila ter so prišli v vodstvo novi ljudje. Ker pa so v zvezi s tem nastala v organi-

Ponikvi izsledilo več v Celju ukradenih koles. Eno kolo je bilo mizarškemu pomočniku Amanu iz Celja ukradeno 22. novembra 1937. Aman je svoje kolo točno po dveh letih 22. novembra 1939 dobil nazaj.

c Tiskarski škrat je v našem poročilu o zvišanju plač mestnim uslužbencem izpustil, da se zvišajo plače do 3.000 din za 5 odst.

c Ljudsko vsenčilističe. Danes zvečer bo ob 20. predaval docent dr. Valter Bohinjec o temi »Lega slovenskega ozemlja in njegov pomen v Evropi«. Zanimivo predavanje bodo spremljale skioptične slike.

c Povišanje plač. Cinkarna v Celju poviša s 1. decembrom plače vsemu delavstvu in uradništvu za 15 odst. Tudi nekateri trgovci so se že odločili za povišanje prejemkov svojih uslužbencev.

c Veliko sadno skladišče. Za shrambo sadja in žita bodo zgradili na Frankolovem pri Celju.

c Nesrečen padec. 46 letni posestniški sin Josip Vodusek iz Lopatnika pri St. Janžu na Vinski gori je doma padel in si zlomil desno roko. Zdravi se v celjski bolnišnici.

c Sokolska akademija bo v četrtek ob 20. v Mestnem gledališču. 1. decembra bo ob 11. v društveni telovadnici slavnostna proslava za zaobljubo novega članstva in z razdelitvijo diplom.

c Andrejev sejem. V četrtek bo v Celju kramarski sejem. Živinskega sejma radi slinavke in parkljevce ne bo.

c Na živinskem sejmu na Teharjih je bilo prodanih 95 glav razne živine. Cene so bile: voli 5 do 5,50 din, krave 3 do 3,50 din, telice 4,50 do 5 din.

c Odstranili so te dni zidarske odre pri novi palači Pokojniškega zavoda na Krokovi cesti. Fasada palače je prav lepa in je novo poslopje zelo povzdignilo ta del mesta. Treba bi bilo sedaj urediti tudi bivšo Karlinovo hišo, ki v takem stanju, v kakršnem je sedaj, kviri tamošnje okolice.

c Novi most, ki ga gradijo preko Koprivnice v Komenskega ulici, bo v nekaj dneh dograjen. V zvezi z novim mostom bodo močno dvignili in razširili cesto, da bo sposobna za promet, ki bo po dovršenih delih v tem delu mesta odprt.

c Povišanje plač mestnemu delavstvu in nameščentvu, ki ga je sklenil v zadnji seji mestni svet, bo obremenilo mestno blagajno letno za 360.000 din.

Ptuj

p Zaklonišča pred zračnimi napadi. Tudi v Ptuj gradi železniška uprava zaklonišča za svoje uslužbence. Postavila je tri zaklonišča, in sicer pred kolodvorom, Dengoovo hišo in pri »Mladiki«.

p Ponesrečen vlom v cerkevni nabiralnik. Henrik Šveger iz Brinja pri Otočcu je služil vojaščinu pri ptujskih pontonirjih. Ko je nedavno odločil svojo suknjo, se ni vrnil domov, ker si je na Bregu pridobil neko žensko znanstvo. Brez cvenka se je potikal po ptujski okolici. Na večer pred Katarinim sejemom se je prikradel v minoritsko cerkev. V mraku je prišel v stranski kapelici vlamjati v nabiralnik. Zalotil ga je mežnar, ki je takoj alarmiral patre. Zastržili so vhode. Najmočnejši pater se je oborožil in zajel v cerkvi nepoklicneža. Nato so ga izročili varnostnim organom.

zaciji nezdrava trenja, je smatralo vodstvo organizacije za potrebno, da vpraša ponovno vse članstvo za mnenje ter se bodo tako vršile nove volitve. Ker si je vse učiteljsvo edino glede delovnega programa in ker ima tudi sicer mnogo razlogov, ki ga silijo k složnemu delu, bo verjetno prišlo tudi glede osebnih vprašanj do sporazuma. Popolnoma konsolidirano delo učiteljsva bo lahko najbolje koristilo temu samemu in tudi Prekmurju. Na občnem zboru bodo smeli glasovati le oni, ki so poravnali naročnino za december.

zveze. Poleg te vrhovne revizijske zveze bi obstajali samo dve hrvatski kmetijski revizijski zvezi ter po ena srbska kmetijska revizijska zveza, revizijska zveza obrtnih zadrug, revizijska zveza uradniških zadrug ter ena revizijska zveza delavskih zadrug. V drugi in tretji etapi bi se s sodelovanjem banske oblasti ter zadružništva po temeljiti proučitvi začelo z racionalizacijo poslovnih zvez in zadrug.

Poleg navedene izvedbe reorganizacije hrvatskega zadružništva bi se naj ustanovila skupna kreditna institucija za celokupno hrvatsko zadružništvo v obliki »Hrvatske zadružne banke«. Za prvo etapo predložene reorganizacije predvideva inž. Varga potrebno kritje 5 do 6 milijonov din. Zakonsko osnovo predlagani preosnovi bi naj dale posebne uredbe banovine.

Maribor

Šolsko reformatorsko delo Ernesta Vranca

„Vzgojimo Slovence, ki bo imel močno hrbtenico in bo ljubil svobodo!“

V nedeljo popoldne so v studenškem gasilskem domu pripravila vsa studenška društva in javne ustanove odhajajočemu šolskemu nadzorniku g. Ernestu Vrancu prirčno odhodnico, da so se tako vsaj malo oddolžila njegovemu neumornemu delovanju v korist delavskih Studencev, saj je bil učitelj Vranc duša vsega studenškega javnega, kulturnega, prosvetnega, pa tudi komunalnega delovanja.

Na večeru se je poslovil od njega njegov šolski tovariš, sodelavec pri reformiranju šolstva g. šolski upravitelj Kontler, ki je v jedratem govoru prikazal vsebino Vrančevega šolsko reformatorskega in društvenega dela v Studencih. G. Kontler je prikazal v kakih razmerah je moral živeti in še živi mali slovenski človek, ki mora samo delati ter tiho in molče prenašati svoj življenjski križ... Ljudje so mislili, da je tako prav, da mora tako biti, da mora slovenski človek tlačaniti tujemu fevdalcu, da mora ubogati, delati in molčati. Ta tri gesla te miselnosti še danes v veliki meri zaslužujejo slovenski rod že v najbolj nežni otroški dobi. Ta miselnost je vladala tudi v Studencih, dokler se ni našel skromen slovenski učitelj, ki je dejal:

— Ti mali Slovencek nisi rojen samo za sužnja, tudi ti imaš pravico do ljubezni, tudi ti nosiš v svojem nežnem telescu semence, darilo božjih rok — dušo, in tudi ti imaš pravico, da se to semence razvije v mrazu in viharjem kljubujočo rastlinico. Rekel je: poskusimo malo slovensko rastlinico — otroka navaditi na svobodo, katere je deležen vsak naš gospodar, poskusimo navaditi malega Slovence, da bo razumno živel v svobodi in se razvil ne v zagrenjenega, molččega hlapca, nego v svobodnega sina domovine, poskusimo vzgojiti novi rod, ki bo mislil, ki bo ljubil svobodo, ki bo pametno uporabljal svobodo sebi in bližnjemu v prid, poskusimo vzgojiti novega slovenskega človeka brez hlapčevske duše, trdnega in z močno hrbtenico.

In vse te misli je poskušal vnesti v življenje g. Vranc. Delo je začel pri najmlajših. Imel je 40 malih dečkov, katerim je dovolil, da se svobodno smejejo in jočejo, da mislijo, delajo in rastejo po svoje, toda vedno tako, da bi bili bližnjemu in svojemu narodu v hasek in čast. Vrgel je iz svojega razreda v znak vzgojiteljskega poklica — palico. Ne z nasiljem, nego s pametnim in po potrebah otroške duše prirojenim delom je poskušal ustvariti red in lepo urejeno življenje. Z g. Vrancem se je v studenški šoli rodilo nekaj novega. Začeli so prihajati romarji iz raznih krajev naše ožje in širše domovine. Bili so, ki so razumeli novo misel, in bili so takšni, ki so hoteli videti v Vrančevi šoli čim več uspehov. Prihajali so v šolo tudi strogi gospodje in iskali politiko tam, kjer je v obupni osamelosti iskal mlad učitelj pota do male otroške duše in do dobrih otroških src. Prišli so strogi ocenjevalci, ki so ugotovili, da v starih šolah deca lepše piše in čita, niso pa vedeli, da v Vrančevem pokretu ne gre toliko za pisanje in čitanje, nego za izoblikovanje novega od današnjega sročnejšega slovenskega človeka.

Studenška šola je izzvala debate, borbe, očitavanja, sumničenja, toda zmagala je. Kar je pričel pred 20 leti g. Vranc, to je danes po zakonu priznan smoter šolskega dela. Nekoč je bil le eden Vranc, danes jih je veliko in četudi počasi, toda tem bolj vztrajno in smotno hodimo novim časom nasproti, oni dobi, ko slovenska šola za denar slovenskega človeka ne bo več vzgajala tujcem pokornih sužnjev.

G. Vranc pa se je udeleževal tudi izven šole. Videli smo njegovega Gašperčka, ljubljence studenških otrok na lutkovem odru Sokola v Studencih. Gašperček je pogumen, je junak, ne

laže, brani revne, sirote, ne boji se graščaka, ne zmaja, ne vraga. Miselnost Gašperčka je sprejela v svoje srce tudi studenška mladina. — Dalje se je g. Vranc udeleževal pri Rdečem križu, krepko podpiral misel, da je dobila mladina tamburice. Bil je tudi duša Ljudske univerze, na kateri je govoril slovenski izobraženec slovenskemu delovnemu ljudstvu. Nadalje je delal pri gasilcih, na občini, kjer je pridno zapisoval želje naših malih ljudi, ki so brez tožbe, sodnije in advokata poskušali najti svojo pravico, napisal pa je tudi nešteto prošenj in krepko pomagal vzgojiti za samoupravno delo sposoben delavski naraščaj.

Ko Vranc danes odhaja, je Studenčanom v zadoščenje, da je želo njegovo delo tudi na najvišjem mestu priznanje. Vranc je poslala prosvetna oblast v kraj, kjer tisoči in tisoči slovenskih delavcev delajo tudi danes v veliki meri za dobro tujca. Studenško delavsko predmestje pa je podprlo rast moza, ki je našel pota in sredstva, da bo vzgoja za izoblikovanje svobodnega človeka dobila novi razmah.

Razen g. Kontlerja so se poslovili od g. Vranca župan g. Kaloh, g. Karba za studenško delavstvo. Nadalje so se poslovili od njega šolska deca, mali tamburaši, pevski zbor, na kar je izjavil g. Vranc, da je bil ta uspeh dosežen samo v skupnem delu in zaradi razumevanja, ki ga je našel med Studenci.

Povišanje kontingenta tekstilnih surovin

Te dni se mudi v Italiji delegacija jugoslovanske tekstilne industrije zaradi dobave potrebnih surovin. Ta delegacija, ki jo tvorijo delegat ministrstva za trgovino in industrijo dr. Tomić, glavni tajnik zveze slovenskih industrijcev dr. Golja in predstavniki naše tekstilne industrije, Horowitz (Jugočeška), Rosner, Ehrlich in Ivančič iz Maribora ter Sirc (Kranj), je stopila v pogajanja z italijanskim konzorcijem Cottoniera v Milanu v svrhu izročitve tistih količin bombaža, o katerih je bila sklenjena kupčija že poprej, torej po starih zaključkih. Kakor smo zvedeli, je bil dosežen sporazum, po katerem jugoslovanska delegacija sprejme povišanje (t. j. za 40%) pod pogojem, da bo italijanska industrija del gotovega blaga takoj dobavila našim tekstilnim tovarnam.

TELOVADNA AKADEMIJA

Sokola Maribor-matica 30. novembra v Sokolskem domu bo obsegala 13 telovadnih točk po tem-le sporedu: 1. „Rajanje v gozdu“ — Darinka Kocmur — najmanjša deca; 2. Devetorica — moška deca; 3. „Pohod radosti“ — Jemelkova — ženska deca; 4. dvovišinska bradlja — ženski naraščaj; 5. vrhunske proste vaje — člani; 6. „Razgibajmo se“ — Brunčko V. — najširši moški naraščaj; 7. Drog — člani; 8. „Carmen“ — dr. Murnik — starejši moški naraščaj; 9. „Vaje z venčki“ — Matijovcova — ženski naraščaj; 10. „Hajte bračo“ — starejši člani; 11. Krogi — moški naraščaj; 12. „Vaje z obroči“ — Stana Makuc — članice; 13. „Serenada“ — inž. Lindtner — člani. — Preskrbite si vstopnice v predprodaji pri „Putniku“.

terem jugoslovanska delegacija sprejme povišanje (t. j. za 40%) pod pogojem, da bo italijanska industrija del gotovega blaga takoj dobavila našim tekstilnim tovarnam.

Jugoslavija ima dobiti večje količine prediva, potrebno pa je, da italijanska vlada ta kontingent zviša, da bo zadostoval potrebam naše tekstilne industrije in da se vsaj za nekaj časa premagajo težave, v katere so zašle naše tovarne spričo pomanjkanja surovin. Zato se je delegacija podala zdaj še v Rim, da v ministrstvu za korporacije doseže povišanje kontingenta tekstilnih surovin za Jugoslavijo.

m Ljudska univerza. Drevi ob 20. uri predava g. primarij dr. Mirko Cernič o vojni kirurgiji. Predavanje je tembolj zanimivo in aktualno, ter temelji na bogatih izkušnjah, ki si jih je predavatelj pridobil kot vojni kirurg v balkanski in svetovni vojni. Predavanje spremljajo skioptične slike.

m Mariborska sekcija Zdrženja gledaliških igralcev je imela svoj redni občni zbor v ponedeljek, 13. novembra 1939. Izvoljen je bil sledeči odbor: Predsednik Rasberger, tajnik Verdonik, blagajničarka Zakrajškova. Odborniki: Kraljeva, Grom, Standerer. Nadzorni odbor: Kovič Jože in Crnobori.

m Zdrženje krojačev in sorodnih obrtov v Mariboru poziva združno članstvo, da se danes, v ponedeljek, 27. nov. ob

pot 16. uri v častnem in čim večjem številu udeleži pogreba iz mrtvašnice na mestnem pokopališču na Pobrežju umrlega družnega člana, bivšega dolgoletnega podpredsednika in strokovnega učitelja g. Stanislava Vidoviča.

m Umrl je v Sp. Radvanju ekonom in gostilničar g. Jožko Košar. Pogreb bo v torek, 28. t. m., na frančiškanskem pokopališču N. p. v m.

m Električno luč s kolesa je neznanec odnesel zlatarskemu vajencu Rudolfu Forstneriču in ga oškodoval za 200 din. m Zasačena vlomilca. Stražnik je v Dvornjaku ulici zapazil dva moška, ki sta vlamljala v kletne prostore v novi zgradbi, ki jo pravkar dokončavajo. Aretiral je 28 letnega Stefana Kimovca iz Vodice pri Kamniku in njegovega 27 letnega brata Ivana. Pri vlomilcih so našli mnogo vlomilskih orodja. Izročili so ju sodišču milskega orožja.

m Kolo je nekdo ukradel pekovski pomočniku Francu Mislju z dvorišča na Radvanjski cesti 24. Ukradeno kolo je znamke „Ideal“ in ima evid. št. 21286.

* Za žensko volivno pravico! Govekar iz Ljubljane. Pridite vse žene, včlanjene v katerikoli ženski organizaciji in tudi nečlanjene. Kraj in čas sestanka se bo javil.

* Miklavževa igra 3. in 5. decembra ob 16. Sokolski dom.

* Vstopnice za akademijo Sokola-matice v predprodaji pri Putniku.

* V proslavo državnega praznika. Zedinjenja priredi Sokol Maribor-matica dne 1. decembra v Sokolskem domu Slavnostni ples.

Kino

* Grajski kino. Danes izborna burleska „Malo okrožno sodišče“. Hans Moser, Lucie Englisch. Prvi film s slovenskimi napisi.

* Esplanade kino. Francoski velofilman poln ciganske glasbe.

* Kino Union. Do vključno ponedeljka veliki pustolovni film iz divjega zapada „Patrolja smrti“ napeta vsebina, mnoga kovbojev nad prerisimi rokavljaci. Nedelja ob pol 11. uri matineja.

Mariborsko gledališče

Ponedeljek, 27.: Zaprt.

Torek, 28., ob 20.: Hinavci. Red C.

Radio

Torek, 28. novembra
Ljubljana: 7. Jutranji pozdrav: 7.15, 12, 18, in 20. Plošče: 11. Solska ura: 13.02 RO; 19.50 Deset minut zabave: 20.30 „Fantovske pesmi“; 22.15 Citraški trio. — Zagreb: 13.10 Koncert; 20.30 Mozart. — Beograd: 14. Ruske romance; 20.10 Vokalni koncert. — Solija: 12.50, 13.25, 21. in 21.30 Laska in plesna glasba; 20.30 Ruske romance. — Rim: 21. Bizetova opera „Dido in Hircan“. — Bruselj: 1. Purcelllova opera „Simfonia Eneja“; 22.30 Druga Beethovenova simfonia. — Budimpešta: 19.30 Beethovenova opera „Fidelio“; 23.20 Ciganska glasba. — Bukarešta: Charpentierova opera „Loulou“. — 20. Festival romunskega skladatelja se“. — Hilversum L: 21.30 Simfonija Sabina Dragoia. — Hilversum L: 21.30 Brucknerov „Requiem“; 22.40 Simfonistični koncert. — Praga: 21. Veliki orkestralni koncert. — Oslo: 22.15 Tri nordijske rap-sodije.

Sokolski planinski dom na Pohorju

Odkar je bila zgrajena nova avtomobilska cesta z izhodiščem v Hočah, postaja naše zeleno Pohorje vedno bolj slovenski Semmering. Neprestano rastejo na njem nove planinske postojanke, javne in zasebne. Najpomembnejša, najlepša in najmodernejša, kar jih je bilo v zadnjih letih zgrajenih, je pa nedvomno Sokolski planinski dom, katerega so nedavno slovesno odprli.

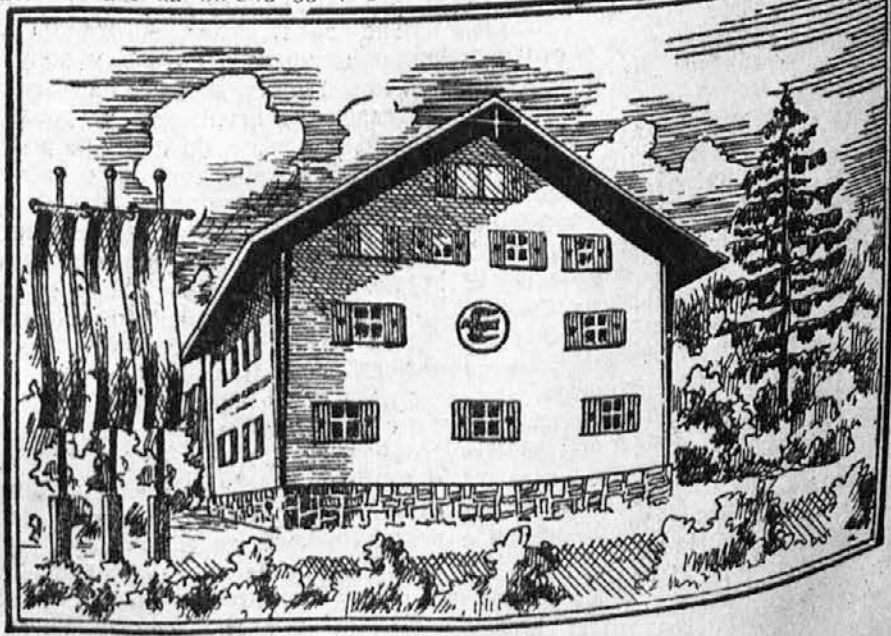
Sokolski planinski dom na Pohorju je zgrajen na bivšem Kobijevem ozemlju pod obronkom, po katerem vodi pot od Mariborske do Ruške koče, tako da se odpira izpred njega, pa tudi iz restavracijske sobe in večine spalnic, krasen razgled na Dravsko dolino okoli Ruš, na vse Kobansko, zahodni del Slovenskih goric ter daleč čez v srednje Stajersko in Koroško do Cirbiškega vrha nad Svinjo planino. Ker ne zastira tega razgleda nobeno drevje, je najlepši in najprostranejši nad vsemi razgledi pohorskih postojank. Njegova okolica je zasejana s samim mladim drevjem, pretežno z mecesni. Na severozahodni strani se širi obsežen izsekan obronek, katerega bodo še letos očistili in napravili tam najlepše smučišče s skakalnico. V neposredni bližini doma je zajet bister studenec planinske vode v vodovod, ki oskrbuje postojanko, niže doli pa goni turbino in dinamo za lastno električno razsvetljavo. Izvirek je dovolj močan, da bo njegova vodna sila zadostovala za oboje tudi v primeru suše.

Dom sam je krasna, najmoderneje zgrajena in urejena planinska stavba velike razsežnosti, ki je slika ne more do-

volj nazorno prikazati. Pod domom so lepo in praktično urejeni kletni prostori za pijače, jestvine, skladišča in pralnice. V pritličju je vsem potrebam ustrezajoče urejena kuhinja, zraven nje velika restavracijska dvorana, stanovanje za oskrbnika itd. V prvem in drugem nadstropju so skupna ležišča, umivalnice, kopalnica itd. Ležišča so urejena skrajno udobno z žimnicami in kocami, torej ne tako, kakor v večini starejših planinskih koč. Umivalnice imajo prostora za vse goste, tudi kadar so skupna ležišča vsa zasedena. Mimo tega so pa v obeh nadstropjih, kakor tudi v podstrešju, sobe s tremi in dvema posteljami. Vse so izredno udobne, čiste, praktične in prijazne. Omare za obleko so vdelane v

stene, okna so povsod dvojna z zamažnimi šek polokna.

Sokolski planinski dom na Pohorju je zamišljen kot kočica za planince in zimski sportnike ter tudi kot bivališče letoviščarjev, katerih prejme lahko večje število. Ti bodo imeli zaradi ugodne lege priložnost za najlepše in obenem udobne izlete do sosednjih postojank in razglednišč. Tudi cene niso in ne bodo visoke, ker je dom namenjen predvsem Sokolom in širšim slojem, razen tega pa imajo Sokoli in člani zadrage, ki je dom zgradila, še poseben popust. S to po stavbo je naše vzhodno Pohorje mnogo privlačnejše, kar je bilo že doslej.

Zanimivosti

Vloga niklja v vojni tehniki

V francoski reviji »l'Europe Nouvelle« navaja René Sedillot zanimive podatke o ležiščih in produkciji niklja, brez katerega nobena država ne more uspešno voditi vojne. Kajti nikelj je kot primes jeklu potreben tako pri gradnji avtomobilov, tankov, podmornic kakor letal, granat in ladij. Jeklo brez niklja nima potrebne odpornosti.

Glavno središče pridobivanja niklja je bilo sprva na Saškem, potem na Norveškem, nato se je prestavilo v Novo Kaledonijo (od leta 1876) in Kanado. Iz teh dveh dežel, posebno iz Kanade, prihaja danes prav za prav ves nikelj na svetu, kajti od celotne produkcije niklja, ki znaša letno 120.000 ton, daje Kanada 102.000 ton in Nova Kaledonija 9.000 ton. Ostalo se razdeli med Sovjetsko Rusijo, ki je zadnja leta sicer povečala produkcijo niklja, Grčijo, Norveško in Japonsko. Tudi nad produkcijo niklja ima monopol velika družba International Nickel, lastnica ogromnih kanadskih ležišč v Sudburgu, ki producira 80 do 90% vsega niklja na svetu. Sedež te družbe je v Torontu, 34% njenih delnic imajo v rokah britanski državljani, 19% kanadski in 44% magnati iz Zedinjenih držav. Razen francoske družbe Le Nickel, ki eksploatira novokaledonska ležišča, nima ta mogočni trust nobenega resnega konkurenta.

Ker je nikelj v primeru vojne prav tako neizbežno potreben kakor smodnik, so si evropske velesile že dolgo pred septembrom na različne načine zagotovile potrebne rezerve. Znano je, da sta Nemčija (z nastopom Hitlerja) in Francija kovali denar iz niklja, ki sta ga sedaj seveda vzeli iz prometa. Tako nikelj tudi takrat, kadar se kaže v podobi denarja, ni pacifiistična kovina. Franki iz niklja, ki so jih vzeli iz prometa, so bili vredni 600 milijonov frankov in tehtali okrog 1.400 ton. Anglija in Francija sta potemtakem lahko v tem pogledu mirni, kajti Kanada lahko v tem pogledu mirni, kajti Kanada podpira Veliko Britanijo, Nova Kaledonija pa je francoska. V zavesti svoje nadmoči si Anglija sploh ni preskrbela rezerv. Zadnja leta so začeli v večji meri pridobivati nikelj tudi v francoskem Maroku.

Ležišča nemškega niklja na Saškem so skoraj docela izrabljena, ležišče v Šholandiji je zapuščeno, kovine v Schwarzwaldju se ne dajo eksploatirati. V Frankensteinu in Šleziji, ki sta krila 20% potrebe, so ekstrahirali niklovske silikate ustavili že leta 1920, a so jo obnovili, ko je nastala nujna potreba. V celoti producira Nemčija največ 300 ton niklja na leto. Po cenitvah dnevnika »London Mining Journal« potrebuje Nemčija (po okupaciji Avstrije in

Čehoslovaške) okrog 14.400 ton v mirnem času. Kje naj poišče danes ta presežek med produkcijo in potrošnjo? Zaloga v kovanem denarju po računih René Sedillota ne presegajo 2—3 tisoč ton.

Nemčija je potemtakem navezana na nevtralne države. Grčija in Norveška s svojo majhno zalogo ne moreta kriti njenih potreb, prav tako ne Rusija in Japonska, ki morata sami uvažati dragoceno kovino. Sedaj se ozira Nemčija po Finski, kjer so v gorovju Kaulanturi odkrili nikljaste žile. V te neobljudene laponske kraje so speljali cesto, po kateri bodo lahko odvažali kovino prav do luke Linahamari ob Ledenem morju. Mogoče ta

okolščina po svoje osvetljuje najnovejšo odnosa Rusije do Finske. Vendar računajo strokovnjaki, da bi se lahko začelo z obsežnejšo produkcijo niklja na Finskem šele leta 1941. Zanimivo pa je, da se je tudi na ta ležišča že vsedel kanadski kapital — Internacional Nickel — z milijoni dolarjev. Nemčija je torej glede niklja v precejšnjih zadregah, saj se še govtovo spominja, da je morala med svetovno vojno, kljub svojim zalogam, poslati veliko podmornico v takrat še nevtralno Ameriko. Danes je to skoro nemogoče, ker Amerika ne trpi tujih vojnih ladij v svojih lukah.

„Bili smo črni kakor zamorci“

O groznih trenutkih po eksploziji na potopljem holandskem parniku »Simón Bolívar« poroča glavni radiotelegrafist Lindeman:

»Eksplozija je nastala pod poveljniškim mostom. Velik del ladje je bil razdejan. Kapitan broda je ležal mrtev na poveljniškem mostu, 30 potnikov, ki so bili v dvorani, je bilo ubitih. Prvi trenutek eksplozije se je zdelo, da se ladja dviga. Nisem niti utegnil poslati znake SOS. Antena in oddajnica sta bili tako poškodovani, da sta bili neuporabni. Sko-

čil sem v rešilni čoln. Medtem ko se je ta spuščal na morsk gladino, je nastala druga detonacija pod premogovnim skladiščem. Olje se je razlilo po morju, ki je postalo črno. Z mnogimi drugimi potniki sem začel plavati. Vsi smo bili črni kakor zamorci. Plaval sem 45 minut s pomočjo pokvarjenega rešilnega pasu. Vse naokrog so obupno plavali ljudje, blizu 100 jih je omagalo in utonilo. Mene so slučajno vkrkali na neki čoln, poln vode. »Simón Bolívar« je naglo izginil pod gladino.«

Število poljskih beguncev na Romunskem znaša po zadnjih ugotovitvah 46 tisoč civilistov, 22.500 vojakov in 1500 častnikov. Neka ameriška komisija, ki je prišla za preskrbo beguncev tja, je ugotovila, da potuje po severni Romuniji iz kraja v kraj, posebno po gozdovih, še vedno 10.000 poljskih brezdomcev.

Nurmi je postal šofer. Svetovni finski rekorder v teku in znani olimpijec Nurmi, ki je v Helsinkih odprl trgovino, služi zdaj v vojski kot šofer.

125-letnica rojstva tvorca saksofona je minula te dni. Belgijski listi so obširno poročali o Sachsu, ki je napravil prvi saksofon in z njim ter 35 franki v žepu potoval v Pariz. Slavni francoski skladatelj Berlioz je napisal o njem navdušen članek. Zmagal je pa saksofon šele po vojni, ko je prišel jazz v plesne dvorane.

Dobro si samo postrežen, če si sam postrežeš. (Etienne.)

P a b e r k i

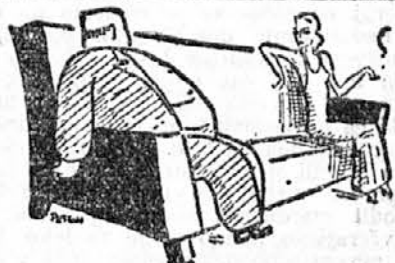
Byrdova ekspedicija je odšla na pot. Odplula je z ladjo iz Filadelfije v Panamo, kjer se bo vkrcal tudi Byrd sam. — Ladja »Nord Star« se je zakasnila zaradi natovarjanja velikih avtomobilov »Pinguinov«. Odprava bo raziskala antarktično področje v izmeri 1.789.000 km² in bo ostala na Južnem tečaju 13 mesecev.

Edina angleška ministrica je bila Margaret Bongiold, ki je od 1929 do 1931 načelovala ministrstvu za delo. Že s 13 leti je poučevala deco, pozneje je bila trgovska pomočnica. Izkazala se je kot uspešna organizatorka delavskih združenj v okviru Trade uniona.

Japonci verujejo v zmago zaveznikov. V Tokiu so organizirali anketo o tem, kdo bo zmagal v evropski vojni. Pet do šestkrat več glasovalcev je izjavilo, da so trdno prepričani o zmagi Francije in Anglije.

10 novih kardinalov bo menda imenovan v drugi polovici decembra. Od teh bo šest Italijanov. Od sedanjih 58 kardinalov je 31 Italijanov!

Plinsko masko pred 100 leti si je napravil že neki delavec, ki se je hotel varovati pred jamskimi plini. Takratna maska se ne razlikuje posebno od današnjih.

— Kakšno kazen pa predpisujejo za dvoženstvo.

— Kakšno neki? Dve tašči...

Rešitev nedeljske križanke:

Vodoravno: oligocen, bok, me, epopeja, lan, sen, itala, ar, sa, Aca, kriterij, litij, amonijak, kela, as, ar.

Navpično: obelisk, ara, lopatar, ikona, liok, Latinec, Odesa, stil, je, arija, emanacija, ne, raj, kor.

Kako je Debela Berta strahovala Parižane

Poročali smo že o presenečenju v Parizu, ko je konec marca 1918 padla na senko nabrežje prva granata »Debele Berte«. Vse mesto se je spraševalo od kod je bomba prišla. In ko je vsakih dvajset minut po tem sledila nova bomba, je bilo presenečenje še večje. Sprva so menili, da krožijo nemška letala visoko nad Parizom. Potem so govorili o električnem toku, nazadnje so zvedeli da strelja na Pariz ogromen top, ki ga je dal napraviti kajzer, da bi z njim ostrašil Francoze.

Debela Berta je streljala na Pariz zad-

nje mesece pred koncem vojne in vrgla 183 granat v mesto, 100 pa v predmestja. Pariški listi so ostro obsojali početje nemške artilerije in prinašali slike, ki so kazale ranjene matere in otroke, žrtve tega monstruoznega topa. 256 oseb je bilo ubitih in 620 ranjenih. Granate debele Berte so preletele razdaljo 120 km in dosegle stratosferno višino 40 km. Vsak strel tega topa je veljal Nemce 50.000 zlatih frankov. Po 65 streljih se je 200 tonska cev tako razširila, da so jo morali preliti. Pri vsakem strelu so morali seči po gra-

nati večjega obsega. Medtem ko je bila prva granata široka 21 cm in dolga 90 cm, je bil petinšestdeseta široka 23,5 cm, dolga pa 1 m 11 cm. Prva je tehtala 100, druga pa 115 kg.

Nemški listi so se norčevali iz Francozov in prinašali karikature, kjer je bil ta »nadkanon« prikazan kot dobrodušna babnica, ki zoblje češnje in v širokem loku izpljuva koščice na prestrašeni Pariz. Druge karikature so kazale ogromno roko, ki iz neznanske razdalje grabi za Eiffelov stolp.

MARIJ SKALAN:

RAMAS IN JORA

ROMAN ZADNJIH LJUDI NA ZEMLJI

21

»Povedala sem vam itak že več, kakor bi bila smela, in dobro veste, da tvegam s tem sovraštvom Yagirija Seonija.«

»Dobro,« je vzkliknil Ramas. »Potem grem sam k njemu, in ako mi ne pove...«

Njegove besede so bile izrečene s takim zvokom in poudarkom, da Mana ni mogla dvomiti, kaj se bo zgodilo po izdaji skrivnosti. Prestrašila se je zanj tudi za sebe, kajti ravnatelj bi takoj odšel, da mu ni nihče drugi mogel niesar odkriti, kakor le ona. Zato se je vzravnila, mu pogledala odločno v oči in ukazujoče dejala:

»Nikamor ne pojdete!«

»Kdo mi bo to zabranil?«

»Jaz.«

»Vi?«

»Da, jaz. Prepovedujem vam, da bi drveli v pogubo.«

»Sin zločinca sem, zakaj se ne bi še obnašal zločinsko?«

»Ramas!« je še bolj odločno vzkliknila Mana. »Pomirili se boste in počakali! Vse se ni izgubljeno. Nihče ne ve, kaj nam čas prinese.«

»Meni ne bo prinesel ničesar,« je od-

vrnil rezko inženir in skušal mimo dekleta k vratom. Toda zaustavila mu je pot in se ga oklenila. To ga je še bolj razburilo.

»Ne izpustim vas,« je sopla Mana in se trudila, da bi ga odrinila od vrat.

»Svarim vas, Mana!« je zakričal inženir. »Pustite me! Dasi ste ženska, bi se mogel nazadnje le izpozabiti...«

Mana je spoznala, da njena ženska moč ne bo kos njegovim krepkim moškim mišicam. Izmučnil se ji bo, planil ven, zbežal k Yagiriju Seoniju, in... Mana ni mogla misliti dalje. V njeni duši se je bil obupen boj med dano obljubo in žensko nevtrajnostjo; in v trenutku, ko je v napenjanju šibkih mišic omagala in uvidela, da mu je pot prosta, je v obupni odločitvi kričnila:

»Stojte! Povedala vam bom...«

Ramas je obstal.

»Samo obljubiti mi morate, da me ne boste izdali. Ali mi obljubite?«

»Obljubim!« je dejal Ramas.

Mana je sedla na stol in mu razburjeno, boreč se še vedno s svojo vestjo, povedala vse, kar je pred njo, Mahablijem in Rayanijem pripovedoval Yagiri Seoni. Ramas jo je poslušal z odprtimi usti. Njeno pripovedovanje mu je potr-

dilo domnevo, ki se mu je bila tako čudežno porodila v mislih tedaj, ko je govoril o svojem skrivnostnem rojstvu s filozofom Hampurjem Kamthijem. Torej je res, da je njegov oče odkril zadnje skrivnosti poleta v vsemirje, da je že uresničil tisto, o čemer je tudi on sanjal zadnje čase vse dni in noči. In je tudi res, da njegovo letalo še obstaja in da so vse to pred njim skrbno prikrivali. Kje je letalo? Kje je tista skrivnostna delavnica? Kako bi jo odkril? Kako bi prišel do nje? Toda takoj nato ga je obvladalo drugo vprašanje:

»Torej niste izvedeli, kdo je bila moja mati?«

»Ne. Njenega imena Yagiri ni hotel izdati.«

»Zakaj?«

»Dejal je, da iz obzirnosti do njene rodovine.«

»To pomeni, da njeni sorodniki še žive.«

»Vsekakor.«

»Kdo bi mogli biti?«

»Tega ne vem,« je dejala Mana.

»In vendar moram izvedeti! Samo po tej poti pridem do cilja.«

»Kako je bilo vaši materi ime?«

»Sadya, ako me tudi v tem niso nalogali.«

»Sadya? Ne spominjam se, da bi bila kdaj slišala o kaki ženski s tem imenom. Toda počakajte! Saj imamo vendar matrike, v katerih so vpisani vsi, ki so kdaj živeli v Rayanipuru. Hranijo jih v tajništvu, tajnik pa je moj brat Angabad. Iz-

mislila si bom nekaj, da mi dovoli v pogled vanje.«

»Izvrstna misel!« je vzkliknil Ramas. »Samo obljubiti mi morate, da ne boste storili nič nepremišljenega, dokler vam ne pridem poročat o svojih izsleditvah!«

»To vam lahko obljubim, Mana, kajti sedaj je pred menoj toliko velikih nalog, da se ne bi hotel po nepotrebnem preseliti s tega sveta, dokler jih ne rešim.«

»Tako je prav! Ostanite trdni! Na svidenje!«

»Na svidenje čimprej, saj veste, da bom nestrpno čakal vaše vrnitve!«

Mana je odbrzela, vesela, da se je Ramas pomiril, čeprav jo je na duu duše vendarle mučila neprijetna zavest, da je prelomila Yagiriju dano obljubo, ki se je mešala z nerazločnim strahom, kaj se bo še vse iz te njene neodločnosti lahko rodilo. Napotila se je v tajništvo.

Ramas je ostal zopet sam. Sedaj je vedel že mnoge podrobnosti tistih skrivnosti, ki so jih pred njim vsi tako trdovratno skrivali. Naslonil je glavo med dlani in premišljeval. Počasi je obnavljal v mislih Manino pripovedovanje in ga skušal izpopolniti z verjetnimi dodatki. Da, vsa ta zgodba je bila zelo preprosta in verjetna, vendar se mu je čimdalje bolj dozdevalo, da Yagiri Seoni ni povedal neke skrivnosti, in prav te so bile morda vse bolj važne, kakor znani dogodki.

(Dalje.)

